



T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 16175
Tarih : 10.01.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 10/01/2022 16:33
Sayı: E-120.10-
0946013



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de gazetecilerin, medya ve basın emekçilerinin üzerindeki politik baskıların ve hak ihlallerinin ortadan kaldırılması, eleştirel ve bağımsız haber yapan muhalif gazetecileri doğrudan hedef alan ve sistematik hale gelen şiddetin ve gazetecilere yönelik yapılan haksız gözaltı ve yargılamaların son bulması, yok edilmeye çalışılan basın özgürlüğünün yeniden sağlanabilmesi için etkin ve bütüncül politikalar üretilmesi amaçlarıyla Anayasa’nın 98. ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Basın özgürlüğü; haber, fikir ve düşünceleri çoğaltıcı araçlarla serbestçe açıklayabilme özgürlüğüdür. Gerek Anayasa'da gerekse İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile basın ve ifade özgürlüğü güvence altına alınmış, Türkiye de taraf devlet sıfatıyla basın özgürlüğü konusunda taahhütte bulunmuştur. Anayasa'nın 26. Maddesinde '*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir*' ifadesi yer alır. Yine Anayasa'nın 28. maddesinde de '*Basın hürdür, sansür edilemez*' denilmiştir. Ancak Türkiye'de ne yazık ki basın ve ifade özgürlüğü neredeyse yok edilmiştir. Tek adam rejimi ile yönetilen ülkede 'tek sesli' medya yaratma planı uygulanmaktadır. Kamu gücü kullanılarak medyanın çok önemli bir kısmı iktidarın kontrolüne alınmış, muhalif medyayı ve gazetecileri çökmek için RTÜK, BİK ve yargı araç olarak sınırsızca kullanılmaktadır.

Türkiye'de yayınlanan gazete ve televizyon sayısı son iki yılda neredeyse yarı yarıya düşmüştür, birçok kanal hukuka aykırı şekilde kapatılmış, yayın ve para cezaları verilmiştir. Kapatılan kurumların ardından 12 bini aşkın basın emekçisi işsiz kalmıştır. İktidarın medya düşmanlığı ile yaratılan iklimde kışkırtılan bir takım kişilerce muhalif gazetecilere saldırılar yapılmış, gazeteciler gözaltına alınmış, polis şiddetine maruz bırakılmış, tutuklanmış ve haksız cezalara maruz bırakılmıştır. Söz gelimi, Gazeteci Levent Gültekin Halk TV'nin İstanbul Bakırköy'deki merkez binası önünde 25 kişilik bir grubun saldırısına uğramıştır. Marmaris'te orman yangınlarıyla ilgili canlı yayın yapan Halk TV ekibi, aralarında AKP yöneticilerinin de bulunduğu bir grubun saldırısına uğramıştır. Birgün gazetesi eski yazarı Erk Acarer'e evinin önünde bıçaklı bir kişi saldırmış, Onur Yürüyüşü sırasında AFP muhabiri Bülent Kılıç polis tarafından ters kelepçelenerek boynuna basılmıştır.

Dünyada, hapishanelerde en fazla gazetecinin tutulduğu ülkeler arasında Türkiye bulunmaktadır. Gazetecilik faaliyetleri 'suç konusuna' dönüştürülerek halkın gerçeğe ulaşma hakkı engellenmeye çalışılmaktadır. Van'da Servet Turgut ve Osman Şiban adlı iki kişinin gözaltına alındıktan sonra helikopterden atılmalarına ilişkin olayın haberini yapan 4 gazeteci yalnızca gazetecilik faaliyetleri sebebiyle tutuklanmıştır. Sosyal medya platformlarında gazetecilik faaliyeti yürütenler açısından da durum benzerdir. 'Kendine Muhabir' hesabının sahibi Hasan Köksoy, 'İlave TV' hesabının sahibi Arif Kocabıyık ve 'Sade Vatandaş' hesabının sahibi Mehmet Koyuncu gözaltına alınmış ve ardından ev hapsi tedbir kararıyla röportaj yapmaları engellenmiştir.

Bu örnekler Türkiye’de gazetecilere yönelik gerçekleşen hak ihlallerinin yalnızca bir kısmıdır. Tüm bu tabloda Türkiye, iktidar tarafından dayatılan bu antidemokratik ve baskıcı uygulamaların bir sonucu olarak 2021 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 153’üncü sırada yer almıştır. Türkiye’de gazetecilik; ölüm, tutuklanma, işsizlik ve daha birçok riski göze almakla eşdeğer bir mesleğe dönüşmüş durumdadır.

Dolayısıyla gazetecilerin yaşadığı hak ihlallerinin sona erdirilmesi, medya ve basın üzerindeki baskıların ortadan kaldırılması ve buna dönük gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, özellikle muhalif ve Kürt kimliği ile bilinen gazetecilerin, haber takibi yapan, sokak röportajı yapan basın emekçilerinin ve muhabirlerin iktidarın talimatındaki yargı tehdidiyle karşılaşmayacağı bir zeminin oluşturulması için tarafı olduğumuz ve basın özgürlüğünü güvenceleyen uluslararası sözleşmelere uygun politikaların üretilmesi elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	T. Harun.
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	N. İmir
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	G. Kiliç
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	A. Önlü
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	R. Tosun
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ö. Öcalan
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	E. Aydemir
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ö. Faruk Gergerlioğlu
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	A. Sürücü
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Ş. Coşkun
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar Başaran
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	M. Çepni
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	N. Maçin
19			
20	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	S. Güzel